

Beheerrichtlijn

Dennen-, eiken- en beukenbos (N15.02)

Instandhoudingsbeheer

- De houtoogst mag maximaal 20% van de jaarlijkse bijgroei bedragen.*
- Omvorming naar een natuurlijker bos is mogelijk op maximaal 20 % van de oppervlakte. Hier kan de maximale houtoogst meer zijn dan 20% van de bijgroei. Onder omvorming wordt verstaan het terugdringen van uitheemse (niet-Europese) boomsoorten (zie volgend punt), het bevorderen van menging en het aanleggen van kapvlakten van variabele grootte ten behoeve van de structuur.
- Maximaal 20 % van de oppervlakte mag worden gedomineerd door uitheemse (niet- Europese) bomen. Als dit percentage overschreden dreigt te worden, moeten uitheemse soorten teruggedrongen worden door selectieve dunning of verjongingskap en het vrijstellen van inheemse soorten.
- Langs hoofdwegen en –paden periodieke controle op gevaarlijke dode bomen of dood hout in de kronen uitvoeren (zorgplicht). Bomen die gevaar op leveren, vellen of, beter nog, snoeien in verband met verticaal dood hout en bomen met holtes.

Kwaliteit verhogend beheer op standplaatsniveau

- Variatie in structuur en leeftijdsopbouw aanbrengen door periodieke, lokale verjongingskap. Dit kan door jaarlijks een deel van het bosoppervlak te verjongen. Bij beheermaatregelen gericht op natuurlijke verjonging rekening houden met gewenste (inheemse) soortensamenstelling en sturen op soortspecifieke groeiplaatseisen, zoals licht, waterhuishouding en bodemkwaliteit.
- Selecteren op inheemse soorten en mengboomsoorten door (uitheemse, niet-Europese) concurrenten te vellen, ringen of oogsten.
- Vooral soorten selecteren met bodem verbeterende eigenschappen, zoals Winterlinde, Hazelaar, Gewone es en Esdoorn. Ook berk, haagbeuk, kers, populier en lijsterbes leveren een positieve bijdrage.
- Zorgen voor een gevarieerde soortensamenstelling door bij dunning te selecteren op mengboomsoorten.
- Bij dunning dikke en oude bomen vrijstellen.
- Het aandeel dood hout verhogen door bomen van voldoende omvang (indicatievestamdiameter > 30 cm) te ringen of te vellen wanneer het aandeel dood hout nog gering is (< 4 bomen/ha).

* Voorbeeldberekening maximale houtoogst:
De jaarlijkse bijgroei in het betreffende bos is $8 \text{ m}^3/\text{ha}/\text{jaar}$. U wilt 1x per 6 jaar dunnen. In dat geval mag u maximaal $(0,2*8) * 6 = 9.6 \text{ m}^3$ per ha oogsten per dunning.

- Gevarieerde en structuurrijke bosranden en randen ontwikkelen langs bospaden door deze over een wisselende breedte open te kappen. Struiksoorten aanplanten voor zover deze ontbreken. Onderhoud door middel van een periodiek hakhoutbeheer (eens in de 10 - 15 jaar).

Kwaliteitsimpuls op landschapsniveau

Veel bosbodems zijn verzuurd als gevolg van ontbossing, verdroging, zure depositie en aanplant van naaldhout, eiken en beuken. Herstel is mogelijk door op daartoe geschikte locaties aan te planten met bomen en struiken met goed verterend strooisel (bijv. Hazelaar, Winterlinde, Boswilg, Ratelpopulier, Gewone Esdoorn). Dit vereist maatwerk, omdat lang niet alle groeiplaatsen hiervoor geschikt zijn. Vaak zijn er extra maatregelen gewenst zoals het geven van een startbemesting en wildschadepreventie.

Signalen voor achteruitgang van de kwaliteit

- Afname van karakteristieke soorten (zie Index Natuur en Landschap).
- Afname van de soortenrijkdom.
- Toename van het aandeel uitheemse (niet-Europese) soorten.
- Afname van het aandeel open plekken en/of het aandeel sterk beschaduwde plekken.
- Afname van gelaagdheid.
- Afname van het aandeel staand en liggend dood hout.

Waar zitten de kosten in?

- Mantel- en zoombeheer.
- Onderhouden van wegen en paden.
- Verwijderen van ongewenste vegetatie.
- Begrazing binnen rasters/sloten.
- Onderhouden/vervangen van rasters.
- Reduceren van het stamtal, geen oogst.
- Blessen/merken/meten van bomen.
- Uitvoeren van veiligheidsinspecties.
- Snoeien.
- Onderhouden van watergangen.

Deze beheerrichtlijn is onderdeel van het kwaliteitshandboek SNL-certificering van de Unie van Bosgroepen. Voor vragen over het Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL) of de certificering kunt u contact opnemen met de Unie van Bosgroepen. Voor specifiek advies over het beheer van uw terrein kunt u contact opnemen met de Bosgroep in uw regio.

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder toestemming vooraf door de auteur.
Tekst en beeld: Bosgroepen, 2013 | www.bosgroepen.nl | 0318 - 67 26 28